

Egy partnerszerződés margójára

Korukban szokatlan bátorságról, merészségről tettek bizonyoságot református őseim, amikor újonnan épített templomukat a püspökük nem volt hajlandó felszentelni. Az elutasítás után – hű protestánsokhoz méltóan – gyülekezetet alapítottak, és evangélikusokként dicsérték az Istent a templomukban.

Néhány éve, amikor a gyülekezet lelkész nélkül maradt, a hívők ismét merész lépésre szánták el magukat: azóta magyarországi lelkész is gondozza a néhány lelkes szórványt, amelyet az anyanyelven való igehallgatás iránti vágy vezérel.

Ez év március 21-én Komáromban partnerszerződést kötött egymással a Szlovákiai Ágostai Hitvallású, illetve a Magyarországi Evangélikus Egyház. Az aláírás után megkönnyebbülve és büszkén mentem át azon a komáromi hídon, amely a múltban egy szegyeteljes eseményről híresült el.

Történelminek és ünnepinek éreztem a pillanatot. Nemcsak azért, mert szerződésbe lett foglalva az is, ami a Szentírás tanításából kifolyólag, a reformáció örököseként, természetes módon megillet. De azért is, mert *dr. Fabiny Tamás* püspök úr igehirdetésében követendő példát mutatva bocsánatot kért a szlovák testvérektől. Ekkor felébredt bennem a

remény, hogy végre a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház is beismeri a Trianon utáni és a kitelepítések során elkövetett hibákat, és ezentúl még fontosabbnak tekinti magyar nyelvű hívei megmaradását. Az előbbi a szerződés része, az utóbbi pedig a kölcsönös megbocsátás záloga.

Három éve ebben a lapban hívtam fel a figyelmet arra, hogy milyen gondokkal küzdünk mi, szlovákiai magyar evangélikusok. A nemzetközi segélyhívó jel rövidítését használva leírtam: kevés a magyaroknak is szolgáló, nem csak magyarul beszélő lelkész, hiányoznak a hittankönyvek és az egyéb lelki irodalom, valamint teljesen szervezetlen a hitéletünk. Hangsúlyozom: nem jókedvvel tettem ezt, és tudatában voltam minden kockázatnak. De segítséget akkor kérünk, amikor bajban vagyunk. A baj pedig akkoriban tényleg nagy volt, és nem mutatkozott más megoldás.

A helyzet megnyugvását követően egyetemes püspökünk, *dr. Miloš Klátik* egy bizottságot hívott össze, hogy javítsa a kapcsolattartást a magyar hívekkel. Előrelépés főleg a liturgiai gyakorlatban történt, valamint – az előző szlovák kormány döntésének köszönhetően – bővültek a kisebbségi jogok. De valódi megoldást a

szerződés aláírása hozhat, hiszen „status quó” biztosít mindkét egyházon belül élő kisebbségnek.

Annak ellenére, hogy a Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház egyelőre nem számol az országos magyar lelkészi szolgálat létrehozásával (ami kétségkívül a szerződés legnagyobb hiányossága), biztató a szlovákiai egyházvezetés azon törekvése, hogy a magyar nyelvű szolgálatot ezentúl koordinálni kívánja. Ehhez már csak megfelelő koordinátor(ok) kell(enek).

A partnerszerződés érvénybe lépett. Örülünk annak, hogy egyházaink vezetői megerősítették az eddigi testvéri kapcsolatokat, és köszönet illeti a közreműködőket. A megegyezés megnyugvást jelent mindazoknak, akik eddig is segítettek a kisebbségek egyházai között való megmaradását, vagy továbbra is vállalják a kisebbségi létet. A békés egyesség viszont határozott üzenet azok számára, akik eddig felelőtlenül elhanyagolták a kisebbségek iránti szolgálatot, előidézve azt, hogy evangélikus hittestvéreik az őseik által emelt templomok helyett, hű protestánsok módjára, máshol hallgatták, hallgatják anyanyelvükön az Isten igéjét...

NAGY OLIVÉR *evangélikus lelkész (Alsószelei, Szlovákia)*

Asz aláírók: *Pavel Delinga* országos felügyelő, *dr. Miloš Klátik* egyetemes püspök (Szlovákiai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház), *Gáncs Péter* elnök-püspök, *Pröhle Gergely* országos felügyelő (Magyarországi Evangélikus Egyház)

A szlovák–magyar szerződés szövege megjelent az *Evangélikus Élet* 13. számának (április 1.) 4. oldalán, és olvasható a <http://www.evangelikus.hu/teologia/partnerszerzodes-a-szlovakiai-agostai-hitvallasu-evangelikus-egyhaz-es-a-magyarorszag-i-evangelikus-egyhaz-kozoett> webhelyen.

ADY ENDRE

A szép Húsvét

Odukat és kriptákat pattant
S bús árkokig leér a szava:
Ilyen a Húsvét szent tavasza
S ilyen marad.

Miért tudjon Ő az embervérről,
Mikor künn, a Tavaszban
Minden csoda csodát csinál
S minden drága fizetség megtérül?

Óh, Tavasz, óh, Húsvét,
Emberek ősi biztatója,
Csak azt szórd szét köztünk:
Állandó a tavasi óra
S ilyen marad.

Krisztus támad és eszmél,
Odukat és kriptákat pattant.
Van-e gyönyörűbb ennél?

Kedves Olvasóink!

Az egyházi esztendő állandó ritmusában megvannak a dramaturgiai hullámhegyek és hullámvölgyek. Ennek a körforgásnak vitathatatlanul az egyik tetőponti szakasza a húsvét és pünkösd közti periódus. Ilyenkor nemcsak a természet éled – legalábbis az északi félgömbön – újra, április minden szeszélyével együtt, hanem az emberi lélek is felfrissül.

Az itthoni gyülekezeteink nagy részében ekkor zajló konfirmációs vizsgák és ünnepségek is bizonyos értelemben a folyamatos megújulást jelképezik. Tapasztalati tény – s nem öröme hangoló –, hogy sok helyen a konfirmándusok száma rendkívüli módon csökken, s ez a jelenleg a megújulás képességének hiányaként is interpretálható.

Talán emiatt is az európai protestantizmuson belül jelenleg egy összehangolt nemzetközi kutatás folyik a konfirmáció helyéről és szerepéről, e kutatás eredményére és következtetésére minden biztonnyal reagálni kell majd egyházi és gyülekezeti, iskolai és talán családi összefüggésekben is. A megszokott sátoros ünnepek igehirdetései és irodalmi recepciói mellett ezért kerül ebben a lapszámban külön hangsúly erre a kérdésre, mert ez népegyházban, kisebbségben és szórványban egyaránt stratégiai fontosságú, életbe vágó a jövő miatt.

A másik súlypont az a szerződés, amely a közös tőről majd egy százada elágazott egyháztestek között az eddig sokszor nagyon leterhelt kisebbségi kérdéskörben látásunk szerint éppen akkor lép előre, amikor a világ, de legalábbis az öreg kontinens sok kérdés miatt belső feszültségek

mellett megosztott, harmóniahiányos és békétlen. Talán tudunk kovászként hatni környezetünkre, népeinkre és államainkra a jelenben is.

A múlt mint időszemléletünk harmadik dimenziója sem maradhat ki. A Magyarországi Evangélikus Egyház idén emlékezik *Túrmezei Erzsébet* születésének századik évfordulójára. A visszaemlékezés mellett az ünnepkör két olyan éneke olvasható a lapban (vagy akár énekelhető is), amelyek reformáció korabeli szövegét a diaconissa költőnő két-két újabb verssel egészítette ki. (A kottát természetesen csak egyszer szerepeltettük!) Az evangélikus tradíció szerint minden énekszöveg egyben imádságként is szolgálhat az egyéni elcsendesedés vagy bibliakörök alkalmával.

Egy teljesen más dolgot kell még megemlíteni a lappal kapcsolatban, amely nem a lelki tartalommal, hanem a terjesztéssel függ össze: sok újság érkezik vissza felbontatlanul. Nagyon ritkán értesül a kiadó a címváltozásokról; ha lehetséges, mi is kérünk jelzést! Ha van olyan ismerősük, aki szívesen fogadná az *Útitársat*, kérjük jelezni. Ugyanakkor ha valahol nincs szükség a lapra, arról is szükséges jelzést kapnunk. A klasszikus közgazdasági tétel szerint az álló hajó és az elolvasatlan újság a legdrágább dolgok ezen a világon.

Kedves Olvasó! A lap szerzőivel együtt várjuk észrevételeiket, kritikáikat, egyetértésüket. Kegyelemteljes ünnepeket kívánok az ősi húsvéti köszöntéssel: Az Úr feltámadt! Az Úr valóban feltámadt! Halleluja!

DR. LACKNER PÁL

Megemlékezés Túrmezei Erzsébetről

Kedves Testvérek!

Meghatottan és hálával emlékezünk ma *Erzsébet* testvérre, születésének századik évfordulóján. Élete kezdettől haláláig a Fébéhez kötődött, de szolgálataival közösségünk határán át lépve egyházunkat, más felekezeteket, sőt külföldi testvéreket is gazdagított.

Életében sok megaláztatásban, mellőzésben volt része, amelyet mindig alázatosan és derűsen elfogadott.

Most annak örülhetünk, hogy evangélikus egyházunk *dr. Fabiny Tamás* püspök javaslatára a 2012. évet Túrmezei Erzsébet-emlékévként deklarálta. Ennek egyik jele volt, hogy az *Evangélikus Élet* február 5-i számában egyoldalas interjú jelent meg *Gubek Mária* testvérünkkel, akivel Erzsébet testvér bensőséges testvéri kapcsolatban volt élete végéig. Mancika megőrizte Erzsébet testvér több száz levelét, amelyeket *Keveházi László* testvérünk végigolvasott, és amelyek jelentős egyháztörténeti dokumentumok is.

Ugyanebben a számban *Kóháti Dorottya* és *Herzog Csaba* lelkész testvéreink felhívását olvashattuk: hiteles tanúkat keresnek, akik beszámolnának Erzsébet testvér életéről és szolgálatáról a készülő emlékkötet számára. Remélem, ez a felhívás testvéreink körében meghallgatásra talál. Sajnálatos lenne, ha éppen a diakonisszák nem válaszolnának erre a felhívásra.

Az *Evangélikus Élet* február 12-i száma fényképes beszámolóban

tudósított a február 5-i balassagyarmati emlékünnepről, amelyen Fabiny Tamás püspök szolgált, megemlékezve Erzsébet testvér huszonnégy éves balassagyarmati szolgálatáról. (A város 1996-ban díszpolgárává választotta a diakonissza főnökszonyt.) Erzsébet testvér az ipolyszögi és patvarci szórványokba kerékpáron járt, és a gyarmati szeretotthon lakója, majd vezetője volt. Az otthon neve mostantól *Túrmezei Erzsébet Evangélikus Szeretetszolgálat*.

Február 12-én Tamásiban, Erzsébet testvér szülővárosában volt megemlékező ünnepség. Mindkét alkalmon *Veperdi Zoltán* testvérünk képviselte a diakonisszaközösséget, így tőle személyes beszámolót hallhatunk.

A Túrmezei-év jelentős eseménye a diakonissza költőnő teljes életművének kiadása. Ennek megvalósulásáért elsősorban Herzog Csaba testvérünknek kell köszönetet mondani, aki nemcsak a versek összegyűjtésében, de Erzsébet testvér hagyatékának rendezésében és megőrzésében is sokat fáradozott. Nagyon sajnálom, hogy nincs itt közöttünk, hogy méltóképpen megköszönhetnénk tizenöt éves hűség, odaadó szolgálatát.

Az életmű kiadásával kapcsolatban köszönetünket kell kifejezni *Dénes Pál* testvérünknek is. Az ő szakmai tudása és a Fébé iránti hűsége tette lehetővé az eddigi kötetek megjelenését. Itt gondoljunk hálás köszönettel a Fébé-nyomda munkatársaira is, akik sokszor megfeszített mun-

kával biztosították a kötetek megjelenését.

A Túrmezei-évhez kapcsolódva hamarosan ünnepi kiadásban jelenik meg száz Túrmezei-vers *Zászkalicsky Pál* testvérünk válogatásában, illetve *Keveházi László* testvérünk gondosan összeállított

Az írott betű mellett a rádió és a televízió is több programban emlékezik meg a jubileumról. Az elmúlt vasárnap a délelőtti vallásos műsorban, hétfőn az evangélikus félóra keretében emlékeztek meg Erzsébet testvérről. Ma este az MR1 Kossuth rádióban a

testvér emlékeit idézik és szolgálatát méltatják.

Örülünk és legyünk hálásak azért, hogy Erzsébet testvér emléke nem merül feledésbe, sőt egyházunk a 2012-es Túrmezei-év keretében kiemelten és méltó módon emlékezik meg Erzsébet testvér életéről és szolgálatáról.

Túrmezei Erzsébet még egyetemi évei alatt kapcsolatba került a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület szolgálatával, ami megerősítette hitében, és ahol elhivatást kapott, hogy diakonisszaként egész életét az Úr szolgálatára szentelje.

1945. augusztus 5-én szentelte fel *Raffay Sándor* püspök a szolgáló életre, amelyet 1951 őszén a kommunista hatalom döntése derékba tört, és amely mégis folytatódott tovább. A sötét alagútból napfényre futott a vonat. 1990-ben az újrainduló Fébé főnökszonnyá választotta Erzsébet testvért.

Az indulás nehéz éveiben hűség segítőtársa volt *Csepregi Zsuzsa* lelkész, akinek korai halála mérhetetlen veszteséget jelentett a Fébé szolgálatában. Erzsébet testvér egyik versében „korán tavatúnt, kedves fényugárnak” nevezte a lelkészt.

A főnökszonnyai teendők méretetlenül sok gondot jelentettek Erzsébet testvér számára. Munkájában hűségesen és fáradhatatlanul állt mellette *dr. Fabiny Tibor* professzor, *Gertrud Heublein* Bad Kreuznach-i főnökszonny és Herzog Csaba lelkész.

Túrmezei Erzsébet
1912-2000

Túrmezei-életrajza. *(Időközben mindkét kiadvány megjelent a Luther Kiadó gondozásában. – A szerk.) Szánóné Alföldi Júliának, Hajnalka testvérünk édesanyjának kézírata Ajánlom pedig nektek Fébét* címmel a Fébé-nyomdában fog napvilágot látni. Ennek a kiadványnak az a jelentősége, hogy a testvérek életrajzi beszámolóját is tartalmazza.

21.04-kor kezdődő műsor is róla szól. Szombaton a budahegyvidéki templomban lesz ünnepi megemlékezés, amelyről a tévé is tudósít. És akkor még nem szóltunk a gyülekezetekben tervezett megemlékezésekről, az őszi diakóniai konferenciáról és a Túrmezei szavalóversenyéről, amelyek mind-mind Erzsébet

Húsvét fényében

„Az Emberfia emberek kezébe adatik, megölik, de harmadik napon feltámad.” (Mt 17,22-23)

Sokan voltak szemtanúi azon a pénteki napon Jézus meghurcolásának, szenvedésének – utolsó földi útját a pretoriánusok palotájától fel, a Golgotára nagy sokaság kísérte, hogy ott, a „Koponya-hegyen” lássák, hogyan is végeznek vele a római katonák.

Ott voltak az ellenfelei, a halálát kívánók, a halálára szavazók. Ott voltak azok, akik „nem csalódtak benne”. Nem csalódtak, mert örömmel láthatták, hogy igazuk van, és a názáreti Jézus valóban nem Isten Fia. Hiszen ha az lenne, akkor nem lenne – nem lehetne – itt, a kereszten, akkor megmentené magát, és egyáltalán: akkor nem is kerülhetett volna ilyen helyzetbe!

Ott voltak a barátai, szerettei, hívei is. Ott voltak azok, akik „csalódtak benne”. Csalódtak, mert fájdalommal láthatták, hogy tévedtek, és a názáreti Jézus nem Isten Fia. Hiszen ha az lenne, akkor nem lenne – nem lehetne – itt, a kereszten, akkor megmentené magát, és egyáltalán: akkor nem is kerülhetett volna ilyen helyzetbe!

Sem az ellenségek, sem a barátok nem tudták elképzelni – nem hogy elfogadni –, hogy Isten Fia, a Messiás olyan legyen, amilyenek Jézust ott látták. Lehetetlennek tűnt a számukra, hogy ha valóban az Atyától jött, akkor így végezze, hogy ne tudna megmutatni a hatalmát, ne tudna véget vetni ennek az egésznek..., és ne olyan diadalmal vezetőként jelenjen meg a világ-

ban, mint amilyent ők vártak... olyant, aki végső győzelemre, üdvösségre viszi az ő népét.

De mindaz, ami akkor és ott történt, ami ott és akkor lehetetlennek látszott, bizony lehetséges volt..., és csak így volt lehetséges. Azért, mert az emberi elképzelhetlent és lehetetlent Isten kegyelme és szeretete lehetségessé, bizonyossággá fordította. Hiszen az Úr, aki „megalázta magát, és engedelmessé lett mindhaláláig, mégpedig a kereszthaláláig” (Fil 2,8), ezzel az isteni alázattal és engedelmséggel vette magára az ember bűneit, győzte le a bűnt. Ebben a kereszthalálban aratott végső diadalt a halál felett.

S mindezt csak és kizárólag ő vihette végbe, ő valósíthatta meg. Senki más. Ember erre képtelen. Mert lehetsz jó ember, tisztességes: nem bűnözől, szeretted embertársaidat, adsz és segítesz, akár feláldozod életedet is másokért... – az üdvösségedet, Isten országát, örök életedet csak tőle kaphatod, kapod. Csak ő tudja ezt megtenni, megadni. Erre utalt Jézus, amikor a tanítványok azt kérdezték tőle, hogy ki üdvözülhet: „Embereknél ez lehetetlen, de Istennél minden lehetséges.” (Mt 19,26)

A minden valósult meg akkor ott a Golgotán. És ember számára, a mi számunkra a minden: Isten kegyelmét, szeretetét benne, az Úr Jézus Krisztusban megkapni, ebben a kegyelemben, szeretetben élni, ezzel a kegyelemmel, szeretettel élni. Élhetünk benne, élhetünk vele. Mert azon a pénteken Isten Fia azért ment fel a keresz-

re, hogy „lehetetlen” szenvedésben és halálában kinyilatkoztassa, megmutassa, megtegye a „minden lehetőséget”.

Krisztusnak erre, az emberért, értünk megtett cselekedetére a feltámadás ténye tesz pecsétet. Az üres sír tárja fel számunkra, a tanítványok között megjelent élő Úr érteti meg velünk is mindazt, ami történt. Úgy van, ahogyan 219. énekünk mondja: „Nem sötét a keresztfá már, / Húsvét után fényárban áll.” (4. v.)

Isten, amikor feltámasztotta Fiát a halálból, *igent* mondott Jézus földi életére, a szenvedésére is, a halálára is. Mindarra, amit Jézus tett, ami történt vele. És végül *igent* mondott az új, mennyei életére is. Ez az élet az ember számára bizonyosságot jelent Isten mindenható szeretetéről, hitet és reménységet nyújt kegyelmében, biztonságot ad Krisztus Jézus követéséhez, az ő útján való járásához.

És számunkra nem lehet, nincs más út, csak Krisztusé: a hitnek, a szeretetnek, a keresztnak útja. Igaz út, jó út, minden emberi nehézség, akadály ellenére is. Húsvét fénye ragyogja be, és oda tart, oda vezet, ahol ő, a feltámadott, élő Úr Jézus Krisztus él: Isten mennyei országába!

WISZKIDENSZKY ANDRÁS

Feltámadás

Húsvét fényének egyik legsikerültebb és legismertebb bemutatása a reformáció korából Elzászból. Matthias Grünewald: Isenheimi oltárkép – Feltámadás.

Imádkozzunk! „Dicsőség neked, Istenünk! / Fiaddal együtt dicsérünk. / Eleget ő tett miértünk. (...) Mi téged kérünk, Krisztusunk, / Élő és győztes Vezérünk: / Add meg, mi üdvös miénkünk.” (EÉ 216) Amen.

Erzsébet testvérnek sok örömet jelentett az újrainduló anyaházi élet, a *Gádó Pál* testvérünk vezette, a mozgássérülteknek otthont adó piliscsabai Siló és a bagolyirtási Názáret-templom, amelynek építésében *Honos János* testvérünk segédkezett. A szolgálatnak erről a három területéről versben is megemlékezett, ami mutatja, hogy mindhárom milyen közel állt a szívéhez.

Megemlékezésemben most először Erzsébet testvér gyermek- és fiatal éveit idézem, amelyekről ritkábban esik szó.

Túrmezei – eredeti nevén *Belák* – Erzsébet 1912. február 14-én született Tamásiban, ahol édesapja vaskereskedő volt. Édesanyja *Korenika Anna, a barna, kékszemű leány, szerette a csitító csendet, és azért imádkozott, hogy ha gyermeke lesz, dalolhassa ki, mit lelke érez.* Erre gondolva született meg Erzsébet testvér vallomása: *egész költészetem – csak egy meghallgatott imádság.*

Gyermekkoráról boldogan írta:

Engem simogattak, szerettek.

Mentő, meleg fény hullt már annyira rám.

Erzsébet testvér szülei négy kisgyermeküket veszítették el. Ezután született két fiuk, *Sándor* és *János*, akik felnövekedve lelkes szolgálatba álltak, majd hetedik gyermekként Erzsébet.

Ő az elemi iskola négy osztályát Tamásiban végezte el. Ezután szülei Sopronba költöztek, ahol két bátyja az evangélikus líceumban tanult, így ő is ott folytatta tanulmányait.

Érettségi után a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen szerzett magyar–német szakos tanári diplomát.

Sok nehéz lelki vívódással, kereséssel teli fiatal éveiben *az életparton búsan állva, könnyektől fátyolos szemmel a jövő titkát és segítő kezét kerest.*

Aztán reménysége valóra vált, életében megtörtént a nagy fordulat:

Kézen fogott, Akit kerestem. Szívemre békességet csókolott egy csillagajkú, csendes estem.

Erzsébet testvér a kilencvenedik életévéhez közeledve egyre romló egészségi állapota miatt többször volt kórházban, több műtéten is átesett. Végül 2000. május 22-én érkezett el életének utolsó földi napja.

Végakarata szerint a csömöri sírkertben volt a temetése május 30-án, Zászkaliczky Pál Fébé-lelkész szolgálatával. Több százan álltak körül koporsóját a feltámadás reménységével. Csömör önkormányzata idén posztumusz díszpolgári címet adományozott számára.

Születésének századik évfordulóján Istennek adunk hálát életért: *Soli Deo gloria!*

MADOCSAI MIKLÓS,
a Fébé volt lelkésze

A megemlékezés Túrmezei Erzsébet születésének századik évfordulóján hangzott el, 2012. február 14-én Budapesten, a Fébé Diakonissza Anyaházban.

Krisztus feltámadt

m

Krisztus fel-tá-madt, El-múlt kín, gya-lá-zat.
Ha föl nem tá-mad, Nincsen bűn-bo-csa-nat.

Ör-ven-dezzünk, vi-gadjunk, Krisztus lett a vi-gaszunk!
Ám-de ő fel-tá-ma-dott, Áld-ja Krisztust aj-ka-tok,

Hal-le-lu-ja!
Hal-le-lu-ja! Hal-le-lu-ja, Hal-le-lu-ja,

Hal-le-lu-ja! Ör-ven-dezzünk, vi-gadjunk,

Krisztus lett a vi-ga-szunk, Hal-le-lu-ja!

2. Vége a gyásznak És a könnyhullásnak! Örvendezzünk, vigadjunk, Krisztus lett a vigaszunk, Halleluja! Krisztusra nézünk, S békesség a részünk. Nyomdokába léphetünk. Utunk ő és életünk. Halleluja! Halleluja, Halleluja! Örvendezzünk, vigadjunk, Krisztus lett a vigaszunk, Halleluja!

3. Győzelem, élet Krisztusban miénk lett. Örvendezzünk, vigadjunk, Krisztus lett a vigaszunk, Halleluja! Ővele járunk. Erőt ad szolgálunk. Diadalmas, szent erőt! Énekünk dicsérje őt! Halleluja! Halleluja, Halleluja, Halleluja! Örvendezzünk, vigadjunk, Krisztus lett a vigaszunk, Halleluja!

EÉ 213. Gregorián dallamból, Wittenberg 1533. – 1. vsz.: XII. századi német ének, 2–3. vsz.: Túrmezei Erzsébet.

Örömet Jézustól

Textus: *„A harmadik napon menyegző volt a galileai Kánában. Ott volt Jézus anyja. Meghívták Jézust és tanítványait is a menyegzőre. Amikor elfogyott a bor, Jézus anyja így szólt hozzá: »Nincs boruk.« Mire Jézus azt mondta: »Vajon énram tartozik ez, vagy terád, asszony? Nem jött még el az én óráim.« Anyja így szólt a szolgálkhoz: »Bármit mond nektek, tegyétek meg.« Volt ott hat köveder a zsidók tisztálkodási rendje szerint, amelyekbe egyenként két vagy három métréta fért. Jézus így szólt hozzájuk: »Töltsétek meg a vedreket vízzel.« És megtöltötték színiültig. Aztán így szólt hozzájuk: »Most merítsetek, és vigyetek a násznagynak.« Ők vittek. Amikor a násznagy megízlelte a vizet, amely borra lett, mivel nem tudta, honnan van, csak a szolgálk tudták, akik a vizet merítették, odahívta a vőlegényt, és így szólt hozzá: »Minden ember a jó bort adja fel először, és amikor megittasodtak, akkor a silányabbat: te pedig ekkorra tartogattad a jó bort.« Ezt tette Jézus első jelként a galileai Kánában, így jelentette ki dicsőségét, és tanítványai hittek benne.» (Jn 2,1–11)*

Keresztény Gyülekezet. Szeretett Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

Valaki egyszer egy társaságban azt mesélte: „Ha utazom, és egy savanyú képű, gyomorbajos kinézetű ember ül le mellém, azonnal arra gyanakszom, hogy az illető komoly keresztény. És legtöbbször nem tévedek: a savanyú arc előveszi a Bibliát, én meg azon kezdek gondolkodni, miért gondolják egyesek, hogy az a jó

keresztény, aki mindig világfájdalmas arccal jár.”

Ma Jubilate, az örvendezés vasárnapja van, és ez a nap örömnep számotokra és a gyülekezet számára, hiszen ma van a konfirmációtok. Ma tizenegyen valljátok meg, hogy hiszték Jézus Krisztusban, és a követői akartok lenni.

A legelső, amit ma mondani szeretnék nektek, az, hogy Jézus azt akarja, hogy az övéi élete öröm legyen. Ezt ő maga mondja, amikor így szól egyszer tanítványaihoz: *„Azt akarom, hogy a ti örömeitök teljes legyen.”* Jézus tele volt örömmel, és az ő öröme adja nekünk. Ezért tudnotok kell, hogy aki Jézushoz tartozik, az nem savanyú arcú, hanem örömteli ember.

Erről szól az a történet, amelyet az előbb olvastam el a Bibliából.

Menyegző volt a galileai Kánában. (A gyülekezet éneklé: „Akkor majd táncolva örül Isten népe...” Konfirmándusok kórtánca.) Hangulat, zene, tánc, éneklés, lelkesedés – mi más is lehetne egy lakodalomban? Azt nem írja János evangélista, hogy *Lagzi Lajcsi* ott volt-e, de Jézus ott volt, és biztosan nem savanyú arccal ült a vendégek között. Jézus részt vesz a mi örömeinkben.

Csak hogy Murphy első törvénye – ami elromolhat, az el is romlik – az öröme is érvényes. Mindig vannak az életben dolgok, amelyek elrontják az örömet. A kánai menyegzőn is „bejött” Murphy törvénye: egyszer csak észrevették, hogy elfogyott a bor. Ez több mint kínos, ez hangulat-

rontó. Ti is ismeritek, milyen az, amikor leül egy buli, a résztvevők már nem érzik jól magukat, elkezdenek egyenként elszivárogni, aztán még sokáig beszélnek arról, hogy milyen béna volt a szervezés. Ez várt a kánai lakodalmas párra. Illetve ez várt volna rájuk, ha valaki meg nem mentette volna a helyzetet. Jézus azonban meg-

mentette. Mert Jézus nemcsak részt vesz a mi örömeinkben, hanem Jézus örömet is ajándékozik.

János evangélista leírja, hogy mit tett Jézus. Volt ott hat nagy köveder, amelyekben vizet tároltak. Jézus egyszer csak odaszólt a szolgálknak: *„Töltsétek meg a vedreket vízzel.”* (Két szolgál: Léna és Dani vizet töltenek.) Miután megtöltötték az edényeket, Jézus azt mondta a szolgálknak: *„Most merítsetek, és vigyetek a násznagynak.”* (Léna és Dani egy-egy po-

hárrel visz Lacinak.) Amikor a násznagy megkóstolta, felkiáltott. (Laci: „Ez jó! Szeretetize van!” A konfirmándusok kórusban: „Ez jó! Öröm ezt inni!” Hat pohár: „Ez jó! Békességize van! Ez jó! Tisztaságize van! Ez jó! Jó-ságize van! Ez jó! Hűségize van! Ez jó! Szelídségize van!”)

Mindenkinek még jobb hangulata lett, mindenki még jobban örült, mint addig. Jézus megmentette az ünnepet, örömet ajándékozott. Mi csak életünk zavaros vizével tudjuk megtölteni edényünket, de Jézus ezt a zavaros vizet átváltoztatja tiszta, igaz örömmé.

Harmadikként azt szeretném nektek elmondani, hogy Jézus nemcsak részt vesz örömeinkben, nemcsak örömet ajándékozik, hanem Jézus maga az öröm. Őbenne meglátjuk az emberszerető Istent.

Isten nem siralomvölgynek teremtette a földi életet, azzá mi, emberek tettük a bűneinkkel. Tragikus, hogy Isten ősi ellensége, aki a mi ellenségünk is, a sátán, az örömet kínálja az embernek, és azt hiteti el, hogy éppen Isten akadályozza az örömet. Azt hiteti el velünk, hogy ha elhagyjuk Istent, akkor lehet miénk az öröm. És aztán sokszor keservesen, de már későn tapasztaljuk meg, hogy Istent elhagytuk, Jézus tanítványi csapatából kiváltunk, de az örömet nem kaptuk meg.

Ha én Isten helyében lennék, a magam kárörvendő természetével azt mondanám: úgy kell annak, aki hátat fordít Jézusnak.

De Isten nem kárörvendő. Ő továbbra is azt akarja, hogy boldog és örömteli legyen az életünk. Isten az öröm pártján áll, és Jézus hozza el nekünk Isten örömeit. Jézus maga az öröm, és aki Jézus Krisztushoz tartozik, az tud örülni. Jézus igazi követői nem savanyú arcúak, és nem gyomorbajos kinézetű, komoly, mosolytalan alakok, hanem életvidám, kedves, vonzó emberek.

Kedves Konfirmándusok, Kedves Gyülekezet! Jól jegyezzük meg ennek a konfirmációnak három üzenetét: Jézus részt vesz örömeinkben, Jézus megajándékoz minket örömmel, Jézus maga az öröm. Az ő szavát hallani, imádkozni, találkozni vele az istentiszteleten, átélni a tőle kapott bűnbocsánatot az úrvacsorában, együtt lenni a többi örvendező keresztény testvérrel a gyülekezet közösségében: mindez nem kötelesség, hanem öröm.

Volt régebben egy nagyon béna reklámszöveg, így hangzott: „Cipőt a cipőboltból.” Naná, nem is a péktől. Mégis ez a reklám jutott most eszembe, mert hajlamosak vagyunk arra, hogy a legtermészetesebb dolgot is elfelejtjük, és a leghetetlenebb helyeken keresünk örömet. Ezért azzal fejezem be: örömet természetesen Jézustól. Ámen.

BALICZA IVÁN

Az igehirdetés a budavári evangélikus gyülekezet konfirmációi istentiszteletén hangzott el 2007. április 29-én.

Hívogató

Az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem 2012. május 14. és 19. között a Nagyvárad melletti Félixfürdőn rendezi meg soron következő akadémiáját *Nemzeti önkép és szomszédság* címmel.

Erre a témára egyszerre igaz, hogy évtizedek, sőt évszázadok óta tépelődünk rajta, s hogy újra és újra a körünkre ég. Mindez kétszeresen is arra kötelez bennünket, hogy az unalmas, üres vagy álszent szövegek helyett őszinte, pontos és érzékletes válaszokat adjunk a felvetett kérdésekre. Ebben lesznek segítségünkre a meghívott előadók: teo-

lógusok, történészek és irodalmárok, szociológusok és néprajzosok Erdélyből és a Partiumból, a Felvidékről és a Délvidékről, Magyarországról, Nyugat-Európából és az Egyesült Államokból.

Célunk az, hogy a rövid teológiai, történelmi és irodalmi alapvetés után a jelen és a jövő felé fordítsuk a beszélgetések irányát. Ebből a szempontból különösen érdekes lehet az erdélyi, magyarországi és nyugat-európai fiatal értelmiségiek kerekasztal-beszélgetése a konferencia zárónapján.

A kulturális programok – amelyek mindig is jellemezték az

EPMSZ akadémiai napjait – most különösen is részei lesznek a választott téma feldolgozásának: mit tartanak magukról azok a nemzetek, amelyek itt, a Kárpát-medencében „szomszédságra vannak ítélve”?

Minden kedves érdeklődő barátunkat szeretettel várjuk akadémiái napjainkra!

Jelentkezni lehet a következő címen: *Haraszti Dóra*, Oltalom Szereztetszolgálat, H-4400 Nyíregyháza, Kassa köz 3. Telefon: +36-42/500-946; e-mail: oltalom@lutheran.hu.

Az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem elnöksége

Apró hírek

Tisztújítás

Általános tisztújítás zajlik ebben az esztendőben a Magyarországi Evangélikus Egyházban. A gyülekezeti szintű választások befejeződtek, nagyrészt az alakuló ülések is lezajlottak már. A következő hetekben az egyházszervei szinten lesznek választások.

Az egyházkerületi és az országos szint, valamint a zsinat az év második felében kerül sorra.

Rövid hír Stájerországból

Új kántort és presbitert választott Ausztriában a grazi gyülekezet *Szeidl Zita* és *Kiss Viktor* személyében.

A MAEK elnöke az AMEK közgyűlésén

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia (AMEK) harmincnyedik közgyűlését tartotta 2011. december 10-én Cleveland városában. Az alkalmon részt vett *Pröhle Gergely*, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője, a Magyar Evangélikus Konferencia (MAEK) elnöke és *dr. Fabiny Tamás* püspök is.

A programban a kölcsönös tájékoztatás, a jelentések és a pénztári beszámoló mellett a tisztújítás is szerepelt. A közgyűlés újabb négy évre megválasztotta az eddi-

gi intézőbizottságot. Tagjai: *Bernhardt Béla* főesperes-elnök, *dr. Tomaszek László* alelnök, *Rigneyné Szántó Ildikó* jegyző és *Rácz Zsuzsanna* pénztáros.

Az újonnan, illetve újraválasztott szolgálattévők munkájára Isten áldását kérjük.

Megszabadított emberek

(ApCsel 16,25-34)

A pünkösdi történet a bibliai *Cselekedetek könyvében* olvasható. Jeruzsálemben zúgó szélvihar támadt, keddős tüzes nyelvek jelentek meg az apostolok feje fölött – kitöltötték a Szentlélek. Ez nem római vagy görög katolikus, nem is református vagy evangélikus pünkösdi volt, hanem mindenki részesülhetett a Szentlélek ajándékaiban.

Ilyen szempontból ma is mindegy, hogy arany, piros vagy fekete papi ruhát viselünk vagy pedig szürke rabruhát. Ha valahol, itt igaz a mondás: „Nem a ruha teszi az embert.” Egyaránt Isten gyermekei vagyunk, legyünk bár püspökök vagy fogvatartottak.

A *Cselekedetek könyve* folytatásában aztán azt olvassuk, miképpen terjedt az evangélium, hogyan élt az egyház, amely pünkösdkor született. A felolvasott ige egy istentiszteletbe, rendhagyó istentiszteletbe kapcsol be minket. Rendhagyó az időpont: éjszaka zajlik, és rendhagyó a helyszín: egy börtönben vagyunk, Filippiben. Pál és tanítványtársa, Szilász imádkozik éjnek évadján, kitért karral.

Ez nem egy különleges hangulatú éjféli mise valamely székesegyházban, ahova elegáns dámák és jól öltözött urak mennek, akikről sugárzik a polgári kényelem. A „gyülekezet” mindössze két rabból állt. „Imádkoztak, és énekel magasztalták az Isten.” Ez alighanem rendszeres náluk: itt sem mondtak le róla. Mint József Egyiptomban („a sötétség házában dicsérte az Urat, és hangosan dicsérte Isten”; „imádságát hallották fogolytársai és fogvatartói”), vagy mint Dániel Babilóniában: idegenben, deportáltaként is hú marad Istenéhez. „Ki tud szabadítani az oroszlánok

verméből! De ha nem tenné is, akkor sem borulok le bálványok előtt...”

Rendszeresen éjfélok imádkoztak? (Mint a szerzeteseknél a háza, az imádság órája.) Tény: ha eljön az idő, istentiszteletet kell tartani. Keresztapám mondta a Munkácsra bevonuló oroszoknak, akik pedig málenkij robotra vitték volna: „Nekem holnap prédikálnom kell!”

Az éjféli istentisztelet: bizonyágtétel volt. A fogolytársak is hallották, és talán a börtönőr is (a későbbiek ezért történhetek).

Az imádságra és énekre mintegy isteni válaszként földrengés támadt. Ezt olvassuk: „...Jestek bilmeseik ... megnyiták a börtönajtók...” Csodálatos szabadulásra volt lehetőségük!

De nem ez e történet csúcsa, hanem egy másik szabadulás!

A börtönőr végezni akar magával: a római jog szerint azt a bűntetést kapja, ami a szökött fogolytársak járja. Fogoly és börtönőr szerepet cserél: menekülhetne a rab, és halálra készül az ő.

Nem mindig az a szabad ember, aki kívül van, nem mindig az a rab, akire rázárták az ajtót!

Pálék azonban nem szöktek meg – neki sem kell meghalnia! „Ne tégy kárt magadban!” – kiált Pál a börtönőrre. Akkor szinte kultusza volt az öngyilkosságnak. Némely dekadens irányzat ma is az öngyilkosságot hirdeti, nyilván a börtönben is támad ilyen kísértés. „Ne tégy kárt magadban!” – ez a mondat nekünk is szól, 21. századi embereknek.

A börtönőr kérdése ez volt: „Uram, mit cselekedjél, hogy üdvözüljek?”

Minket szólít meg az ige. *Meg akarsz szabadulni?* Rádöbbensz-e,

hogy megkötözött vagy, valaminek a foglya vagy?

Ez a felismerés megszabadítja a börtönört! Elfogadja Jézust: mindennél nagyobb és csodálatosabb szabadulás. „Kimosta sebeiket” – a börtönőr mint irgalmas samaritánus! „Megkeresztelkedett... *Aszután házába vitte őket, asztalt terített nekik, és örvendezett, hogy egész háza népével hisz az Istenben.*” Erről a „háza népe” utalásról szeretnék még szólni.

Tudom, kedves testvéreim, hogy sok szorongás van bennetek, ha házatok népére gondoltok. Megvár-e az asszony? Mi van a férjeddél? Gyermekekkel, édesanyáddal? Az ige abban erősít meg, hogy a pünkösdi Lélek nemcsak minket erősít meg, hanem házuk népét is. Vigyáz ránk, és vigyáz rájuk. Ezért is fontos, hogy úgy gondoljunk házuk népére, mint akik szintén Isten oltalma alatt állnak, mint akiket szintén az ő szeretetére és kegyelmére kell bízunk.

Hajnalodott... Az asztal körül bizonyára ének is felcsendült: megszabadított emberek hálaéneke szólt. Éjfélok két fogoly énekel, hajnalban már három. Már nem voltak foglyok, hanem szabad, megszabadított emberek voltak.

A Szentlélek, aki pünkösdkor három ember tett egyházzá, most három embert szólított meg. Egy maroknyi gyülekezetet, mint amilyen ti is vagytok. Lélekben szabadok.

Ámen.

FABINY TAMÁS

A püspök pünkösdi igehirdetése a nyíregyházi börtönben hangzott el 2010. május 21-én.

Krisztus a mennybe

1. Krisztus a mennybe fölment, és elküldte Vigasztaló Szentlelkét, Hogy biztassa seregét. Halleluja! Győztesen ment el, Drága ígérettel, Hogy velünk lesz mindvégig, Mind a világ végéig. Halleluja! Halleluja! Halleluja! Örvendezzünk, vigadjunk, Krisztus lett a vigaszunk! Halleluja!

2. Dicsérő ének Zengjen nagy nevének! Húsége a mi vértünk. Közbenjár ő miértünk. Halleluja! Úr földön-égen Örök dicsőségben. Áld, oltalmaz, vezérel Győztes, erős kezével. Halleluja! Halleluja! Halleluja! Örvendezzünk, vigadjunk, Krisztus lett a vigaszunk! Halleluja!

3. Szent küldetésben, Békességszerzésben Nyomat híven követünk Ő ad erőt minékünk. Halleluja! Fényben országol, Még sincs tőlünk távol. Őt szolgáljuk, imádjuk, Énekszóval őt áldjuk. Halleluja! Halleluja! Halleluja! Halleluja! Örvendezzünk, vigadjunk, Krisztus lett a vigaszunk! Halleluja!

E.É. 227. Dallam: Krisztus feltámadt, E.É. 213. – I. vsz.: XV. századi német ének, 2-3. vsz.: Túrmezei Erzsébet.

Pünkösdi fohász

„Befejezted Uram, megváltásunk egész művét. Megadtad apostolaidnak Szentlelkedet. Elküldted Őt, hogy az igazságot megerősítse a szeretet által. Ez ideig nádszálak voltak tanítványaid. A szeretet által oszloppokká erősödtek. Ezt a Lelket kérem tőled. Tekintsd hát egyszerűségemet, növeld szeretetemet, hogy Neked tetsző módon teljesíthessem akaratomat s mindazt, amire rendeltél.”

Részlet II. Rákóczi Ferenc imájából

KUNSZERY GYULA

Pünkösdi

És amikor elérkeztek a Pünkösdnak napjai, összegyűltek egy kis házában Krisztus első papjai. (Rongyos ruhák, kérges kezek, fésületlen üstökök: ily egyszerű proletárok a legelső püspökök.) És hirtelen lón az égből mint egy sebes szélvihar, s betöltte az egész házat zengő-zúgó égi zaj. És elszórt tüzes nyelvek lebegtek a szobában, s az isteni Szentlélekkel betelének mindnyájan.

S akik eddig gyávák voltak, bátrak lettek hirtelen, s a tudatlan agyvelőkben kigyulladt az Értelem. S kik eddig a zsidón kívül nem tudtak más nyelveket, minden nyelven hirdették már a krisztusi elveket. És kiket a sanda kétély oly gyorsan megrendite: ingadozó tamásoknak megszilárdult a Hite. Köztük eddig egyetértés alig-alig lehetett, s fellángolt most a szívükben az isteni Szeretet!

Adomány

Az *Útitárs* nyomda- és postaköltségére a legutóbbi szám megjelenése óta a következő adomány érkezett:

• Bonnyai Karin (Németország) – 25 000 forint.
Köszönjük a támogatást! Lapunk kiadásának és postázásának költségeihez szeretettel várjuk olvasóink támogató adományait a Magyar Evangélikus Konferencia, Budapest, Raiffeisen Bank 12010886-00146767-00100002 számlaszámára (külföldről HU 43 1201 0886 0014 6767 0010 0002).

Magyar evangéliumi lap
Megjelenik hatszor egy évben
Kiadja a Magyar Evangélikus Konferencia (Maek)
1088 Budapest, Puskin utca 12. (telefon: +36 1/338-2302)

Felelős kiadó: Pröhle Gergely elnök
Felelős szerkesztő, megrendelés, információ:
dr. Lackner Pál
(telefon: +36 20/824-4616, e-mail: maek@lutheran.hu)

A lap ingyenes, a nyomda- és postaköltségre adományokat kérünk és elfogadunk.

Bankszámla: Magyar Evangélikus Konferencia, Budapest, Raiffeisen Bank
Bankszámlaszám (belföldről): 12010886-00146767-00100002
(külföldről) IBAN: HU 43 1201 0886 0014 6767 0010 0002
SWIFT: UBRTHUHB